

Voorbereiding Sessie Intensief toezicht: overzicht signalen

Versie: 8 juli nm

Inleiding

In dit overzicht staan signalen die door de [] zijn verzameld over intensief toezicht ter voorbereiding van de sessie op 12 juli. Ze zijn geordend naar een aantal thema's. Naast de signalen zijn ook de aangedragen oplossingsrichtingen opgenomen. De signalen en de toegevoegde reacties zijn uit diverse bronnen afkomstig en hebben een eigen stijl en formulering. De signalen zijn integraal overgenomen; met hier en daar een kleine aanpassing in zinnen om de teksten beter op elkaar aan te laten sluiten. Waar passages zijn weggelaten is dit toegelicht.

Op 12 juli kunnen we niet alle onderwerpen bespreken.

Agenda: allereerst focus op 1, 2, 4, 6, 7, 9 en 10 en vervolgens ingaan op 3, 5, en 8.

Volgorde

1. De Belastingdienst, intensief toezicht en de aanpak van fraude (algemeen)
2. Governance, daadkracht
3. Data en data-analyse
4. Inzicht en overzicht
5. Informatie-uitwisseling
6. Prioritering
7. Regie en projectmatige uitvoering signaalbehandeling
8. Aanpak/ondersteuning kwetsbare burgers
9. Personeel: Inzet van kennis en ontwikkeling van medewerkers
10. Samenwerking met andere organisaties en buurlanden

Contactpersonen

[], [], telno 06 [], [] [@belastingdienst.nl](mailto:[]@belastingdienst.nl)

[], [], telno 06 [], [] [@belastingdienst.nl](mailto:[]@belastingdienst.nl)

1. De Belastingdienst, intensief toezicht en de aanpak van fraude (algemeen)

Definities

Het woord fraude roept kramp op -> zorg in de communicatie voor een duidelijk onderscheid tussen risico's, fout en fraude (risico's moeten worden onderzocht en dan pas is er sprake van een fout of niet/bij fraude is er sprake van een opzettelijke fout die niet pleitbaar is; ook daar is afzonderlijk onderzoek voor nodig).

Angst

Angst is een slechte raadgever. Toch constateer ik dat er veel angst is binnen onze organisatie. Dusdanig dat dit het intensieve toezicht verlamt. Velen ontwijken liever uitdagingen dan dat ze kiezen voor een gecalculeerd risico. De oplossing is mijns inziens steun vanuit het management en het in groepsverband uitvoeren van meer uitdagende werkzaamheden, oftewel werkzaamheden waarvoor durf nodig is.

En ik begrijp de situatie waar we in zitten. Maar volgens mij moeten we in onze risicoanalyses (ipv fraudejacht /framing!) niet in een hoekje gaan zitten en wachten tot alle negatieve aandacht is overgewaaid.

Tegenwerking intensief toezicht

In het dagelijkse werk krijgen wij steeds meer weerstand van adviseurs en belastingplichtigen. Dat was al voor de toeslagenaffaire in gang gezet maar wordt steeds 'erger'. Daarbij vind ik dat de reactie binnen onze organisatie lijkt te verkrampen. Een wat overdreven drang naar het voldoen aan alle verplichtingen en geen 'fouten' durven te maken. 'Netjes' blijven maar wel gepast reageren op de bevindingen die ik constateer.

Zijn we nog een (intensief) toezichtsorganisatie

"Sinds de 'toeslagenaffaire' breed wordt uitgemeten in de pers heb ik omdat het mij persoonlijk raakt mijn mening intern meerdere malen gegeven. Ondersteunt met de zin "dat ik werk bij een toezichthouder en niet bij de klantenservice van Bol.com". Misschien wat ongenueanceerd maar dit dekt voor mij persoonlijk nog steeds de lading. Wij verwerpen ons niet en komen als reactie met het plan om 25.000 ambtenaren op een anti-discriminatie cursus te sturen. Dan doet de Gemeente het inzake een vrouw die € 7.000 moet terug betalen het naar mijn mening veel beter. De pers zoeken, afgewogen inhoudelijk reageren met het echte verhaal en klaar. Het item verdwijnt uit het nieuws en wordt soms alleen nog misbruikt door een niet-ingelezen kamerlid. De gemeente kan zorgvuldig nadenken over hoe het beter kan. Ik weet het, enigszins zwart-wit.

Daarin tegen heb ik een aantal casussen lopen waarbij ik van mening ben dat wij te makkelijk het boetekleed aantrekken en te meegaand zijn met belastingplichtigen en de adviseurs. Uiteindelijk soms terecht maar wat mij betreft hoeft dat niet zonder slag of stoot en met open vizier. Waarbij ik wil aantekenen dat wij binnen GO niet te maken hebben met mogelijk weerloze burgers maar met calculerende belastingplichtigen gesteund door zeer professionele en goede adviseurs, waaronder steeds vaker advocaten die niet geïnteresseerd zijn in de inhoud maar alleen in mijn (procedurele) fouten. Ik denk in het kort aan de volgende voorbeelden (jullie wel een beetje bekend):

- Verhuld vermogen in combinatie met informatie verstrekken en boete;
- Valse facturen waarbij wij niet door (kunnen/durven) pakken;
- Compromis omzetbelasting in combinatie met opgewekt vertrouwen en vermeend onbehoorlijk bestuur en
- HT entiteit die geen aangifte doet in combinatie met verjaring.

Bovenstaande toon is van mijn kant niet nieuw denk ik. Maar ik was heel blij met het artikel in het FD van vandaag. Misschien wel verplichte kost voor het overleg inzake de 'menselijke maat'.

<https://fd.nl/weekend/1384446/na-de-steun-komt-de-handhaving-maar-durven-ambtenaren-nog-wel>

Ik kan het niet genoeg benadrukken dat ik ontzettend leuk en interessant werk heb. Maar ook dat ik mij zorgen maak over de hoeveelheid formele voorwaarden, gedragingen en procedures waaraan ik moet voldoen. En dat ik hoop dat wij niet doorslaan in het tevreden houden van de Politiek en de Nederlandse burger. Ik zou bijna zeggen: 'inhoudelijk terug bijten'.

Ondanks bijeenkomsten geen verandering; hoe verloopt evt implementatie

Niet mijn eerste bijeenkomst met de hoogste legerleiding. Ik heb er denk ik al een stuk of 5 heb gehad het afgelopen jaar. Ik moet helaas tot de conclusie komen dat er nog niets veranderd is.

Mijn eerste vraag is dan ook wanneer er goede oplossingen worden aangedragen vanuit deze bijeenkomst: wie is er verantwoordelijk voor de implementatie en heeft deze genoeg gezag om alle directies aan boord te krijgen?

Al snel blijkt er voor een oplossing vaak de medewerking van meerdere directies nodig te zijn en bloedt een goed initiatief heel snel dood.

Terug naar kerntaken

Ik denk dat we als toezicht/ fraude (en ook Belastingdienst-breed) geholpen zouden zijn met een bestendige gedragslijn vanuit het management c.q. de politiek. Terug naar onze kerntaken, waarbij we groen licht krijgen om weer zichtbaar aanwezig te zijn. Dit alles natuurlijk (zoals we gewend zijn) binnen wet- en regelgeving en met inachtneming van de menselijke maat. Als we het hier over eens zijn, dan kunnen we de onderwerpen bepalen, waarbij we niet meer incidentgericht gaan werken, maar juist kiezen voor fenomeen-/ themagerichte aanpak (met inzet van alle facetten van het HH-palet).

Accurate communicatie is nodig over de affaires en ook over wat we niet doen

Gemaakte fouten moeten helder en duidelijk toegegeven en zoveel mogelijk ongedaan worden gemaakt. De externe communicatie over wat er is gebeurd is bij Toeslagen en FSV is regelmatig onjuist, onvolledig en tendentieus/geframed. "Onze communicatie" heeft vrijwel nooit hier op gereageerd en ook geen context of nuances gegeven. De negatieve beeldvorming heeft een brede uitstraling naar belastingplichtigen en alle collega's. Dit heeft grote effecten op de gehele Belastingdienst en het intensieve toezicht in het bijzonder. En dit heeft er voor gezorgd dat we in een situatie van "kramp" terecht zijn gekomen.

Een oplossing zal gezocht kunnen worden om op een actieve en creatieve manier op onterechte en ongenueanceerde stukken te reageren waarbij kennis van de werkvloer over de inhoud gebruikt wordt. Dit raakt ook het aspect intern vertrouwen.

Vele fiscale risico's, (onder)bezetting en de verwachtingskloof mbt het "in control zijn"

We moeten uitleggen welke keuzes we maken en waarom. Er wordt niet gecommuniceerd wat we niet doen -> communiceer wat we doen en niet doen en communiceer dit met de politiek op strategisch niveau (ook Stas en Minister); recent weer meerdere voorbeelden gezien bij P van zaken die opgemerkt zijn maar niet opgepakt worden. Aard en omvang volstrekt onduidelijk? Elk van die voorbeelden zou een krantenkop kunnen genereren.

Niets of (te) weinig doen levert ook (politieke) afbreukrisico's op. Op korte termijn en op lange termijn heeft dit ook gevolgen voor de compliance.

Dit is extra van belang vanwege motie Idsinga waarbij de Belastingdienst wordt gevraagd om aan te geven wat wij in 2022 aan (boeken)onderzoeken en fraudeaanpak hebben gedaan.

Fraudeaanpak is een integraal onderdeel van onze handhavingsregie. Fraudeaanpak alleen kan overigens nooit de oplossing van een probleem zijn. Onze risicoaanpak moet zich richten op analyses van fenomenen en mogelijke verschillende handelingsperspectieven.

Transparante risicogerichte aanpak

Wij, als Belastingdienst, doen niet heel veel anders dan grotere ondernemingen (en andere belastingplichtigen). De Belastingdienst dient eveneens fiscale risico's te beheersen met de middelen die conform wet- en regelgeving gebruikt mogen worden. Maar heeft de Belastingdienst

op dit moment een voldoende gestructureerde risicogerichte toezichtaanpak, en daarbij opzet, bestaan en werking van het gekozen raamwerk, op orde? Welke elementen van het raamwerk zijn op orde, en waar ligt de ontwikkelbehoefte? En wie beheert, onderhoud en verbetert dit raamwerk of zou dat moeten doen? Kennen we bijvoorbeeld simpelweg risico-eigenaren? Een serie vragen die wij zelf ook stellen aan ondernemingen in onze HT-aanpak. Practice what you preach.

In een notendop is mijn persoonlijke verwachting dat we – uitzonderingen daargelaten – te weinig oog hebben voor een formele transparante risicogerichte aanpak, wellicht vanwege de focus op objectgericht of subjectgericht toezicht, en dat diverse bouwblokken uit het COSO-ERM raamwerk nadrukkelijk aandacht vragen. Van eigenaarschap van de fiscale risico's, duidelijke kaders die zijn vertaald naar de fiscale inhoud, onderbouwing (o.a. doelmatigheid, proportionaliteit) van werkzaamheden, tot en met (aantoonbaar) bestaan en werking (waaronder effectmeting van handavings- en behandelstrategieën). Voor in ieder geval een groot deel onderdeel van de Handavingsregie (HHR). Natuurlijk zijn er ook informele succesverhalen waarbij er wel specifiek wordt gekeken naar bepaalde subject-groepen of onderwerpen zoals BTW-carrouselfraude. Wellicht een goed moment om de balans op te maken en gepercipieerde uitdagingen bij de wortels aan te pakken, waarbij het karakter van intensief toezicht de urgentie verhoogt. COSO-ERM, een paar korte opmerkingen

Bericht aan ☐ naar aanleiding van het rapport over zorgfraude

Over het rapport van de rekenkamer inzake de falende overheid met betrekking tot de bestrijding van zorgfraude: voor mij helaas geen verrassende uitkomst. Ik ben lange tijd betrokken geweest bij het proberen op de kaart zetten van de bestrijding van zorgfraude binnen de Belastingdienst. Een vooral moeizaam gebeuren. Ik heb vooral veel tegenstand ervaren binnen de dienst. Samenwerking met externe partijen, zoals NZa, IGJ en de verzekeraars heb ik vaak als zeer prettig ervaren. Een paar jaar geleden heb ik samen met een andere collega voorstellen gedaan om binnen de Belastingdienst te komen tot een werkgroep zorgfraudebestrijding. Dit is ons destijds na veel moeite gelukt. Helaas heb ik recent gehoord dat er de werkgroep leider is gestopt.

De vraag die vaak gesteld wordt is of de Belastingdienst überhaupt iets kan betekenen op het gebied van de bestrijding van zorgfraude. Dat is zeker het geval. Daar waar er financiële fraude is, is er namelijk altijd een fiscaal belang. ☐ en ik hebben dat afgelopen maandag in onze workshop ook laten zien (workshop Belastingplicht van criminelen).

In het rapport van de rekenkamer zijn we als Belastingdienst niet de hoofdpersoon. Het risico is mijns inziens echter aanwezig dat het geconstateerde gebrek aan daadkracht ook ons als Belastingdienst verweten gaat worden als we ons toezicht niet op een hoger plan brengen.

2. Governance, daadkracht

Zorgfraude is voorbeeld

De titel van het ARK-rapport is: "een zorgelijk gebrek aan draagkracht". Dat is ernstig. Daarbij ook de vraag wie er verantwoordelijk is en wie daadkracht moet tonen.

Mijn eerste vraag is dan altijd of de leiding wel op de hoogte is dat de aanpak niet van de grond komt. Wij worden inderdaad niet of nauwelijks genoemd in dit rapport. Geen reden om opgelucht adem te halen.

De zorgsignalen (lees risico's die onderzocht moeten worden; de term fraude wordt veel te snel in de mond genomen) die naar ons (Belastingdienst) toe komen willen/kunnen we niet behandelen omdat die lijken op FSV-achtige signalen.

Informatie voor onze partners (publiek/privaat) kunnen we niet verstrekken omdat dit niet zou mogen (privacy, geheimhouding en/of doelbinding). Ik zie vooral veel denken in problemen en weinig in kansen.

Op grond van de AWR kan er heel veel. Bij de AVG heb ik altijd geleerd dat er heel veel mogelijk is mits je zorgt voor een goede onderbouwing en goede uitleg van het hoe en waarom. Maar hier zijn

nogal wat verschillende meningen over met als gevolg geen beslissingen en geen informatie-overdracht. En zonder informatie-uitwisseling is samenwerking vrijwel niet mogelijk. Kortom; in mijn ogen zijn wij wel degelijk onderdeel van het probleem in de zorgaanpak.

Eenzelfde problematiek speelt bij andere onderwerpen. Onlangs zat ik bijvoorbeeld in overleg met directeurs van de UWV en NLA-opsporing over de NOW. Daar werd gesproken over een evaluatie mbt de (on)mogelijkheden van informatie-uitwisseling tussen de RVO - UWV/UVB en Belastingdienst.

De praktijkgevallen laten in meerdere gevallen zien dat er misbruik wordt gemaakt van zowel de omzetbelasting, de TVL als de NOW. Hoeveel is niet bekend. De FIOD heeft ongeveer 4500 FIUMeldingen, wij hebben meer dan 10.000 risicovolle transacties uit onze eigen bestanden geselecteerd van positieve suppleties, de RVO heeft vele aanvragen afgewezen vanwege fouten en mogelijk fraude, bij UWV zijn er ongeveer 5000 NOWaanvragers die nu tijdens de onderbouwing van NOW 1 (!) nergens op reageren etc. Deze info is tot op heden niet uitgewisseld. Maar ook bij de meer fiscale onderwerpen zoals bijvoorbeeld onverklaarbare uitgaven (windhappes), auto en OB speelt de problematiek van data/contra-informatie en selectie.

Risico's, fout en fraude

Het ARK-rapport lijkt alleen te gaan over fraude. Het is heel vergelijkbaar met de rapportages en media-aandacht over de steunmaatregelen, PGB, belastingadviseurs en Toeslagen in het verleden. We willen juist fraude voorkomen. Dan moet je wel weten hoe het zit (vgl Cruijff: je ziet pas als je het doorhebt). Dat betekent overigens ook dat we onze ogen niet moeten sluiten voor subjecten die misbruik maken van kwetsbare burgers (ook in de zorg) of kwetsbare regelingen zoals de Corona Steun Maatregelen.

- Ik pleit voor een snelle analyse van de risico's. Cijfermatige analyses en beperkt aantal onderzoeken om leiding te voorzien van mogelijke handelingsperspectieven incl communicatie, voorlichting, wetgeving en/of repressieve acties
- Zorg in de communicatie voor een duidelijk onderscheid tussen risico's, fout en fraude (risico's moeten worden onderzocht en dan pas is er sprake van een fout of niet/ bij fraude is er sprake van een opzettelijke fout die niet pleitbaar is; ook daar is afzonderlijk onderzoek voor nodig);
- Start met een aantal evidente onderwerpen waar niemand problemen heeft: duidelijke gevallen van misbruik CSM, privé kosten op de zaak etc.

Zonder inhoudelijke analyse van de risico's en het onderzoeken daarvan (incl informatie!) kunnen we die handelingsperspectieven niet geven en blijven we hangen. De een vindt het belangrijk de ander niet, de een denkt dat de risico's groot zijn de ander betwijfelt dat. Maar niemand weet het echt en "groot" is perceptie. Zeker politiek gezien gevaarlijk. Incidenten worden aangegrepen door media, de politiek reageert en er wordt dan weer wat van ons verwacht...

Eenzelfde problematiek/discussie hebben we momenteel over de uitstaande schulden (21 mld). Veel risico's, veel discussie; maar hoe zit het nu echt en gaan we doen? En wat heeft de leiding nodig om te beslissen?

Risicobereidheid, risico-assessment, risicorespons en beheersmaatregelen

Een ander belangrijk element van het COSO-ERM raamwerk is dat op basis van de risico-bereidheid van een organisatie wordt gekozen hoeveel en welke beheersmaatregelen worden ingezet om een bepaald risico te beheersen. Hoeveel moeite gaat men doen om de impact van het risico en/of de kans daarop te verkleinen tot het acceptatieniveau? Maakt de Belastingdienst dergelijke keuzes expliciet? Wat is onze risicobereidheid en waar ligt voor ons de balans tussen risico vs. beheersing?

Voor collega's is het onduidelijk wat het verschil is tussen regulier en intensief toezicht, alsof er een harde grens is tussen de twee. Met risicogericht toezicht voorkom je onduidelijkheid. Immers, per risico (of per set samenhangende risico's) bepaal je de inzet van beheersmaatregelen, en wordt het toezicht van de Belastingdienst naarmate er meer maatregelen worden ingezet steeds "intensiever". Fiscale risico's die verband houden met het bestrijden van fiscale fraude vallen hier traditioneel snel onder, maar ook fiscale risico met een hoge (onbedoelde) foutkans of fiscale risico's i.r.t. belastingontwijking en agressieve (legale) belastingstructuren (tax planning) kunnen

een intensieve behandelen nodig hebben. Wat het in ieder geval vraagt is een mogelijke aanpak bestaande uit preventieve, detectieve en correctieve controls, subjectgroep- en daarmee Uitvoeringsdirectie-overstijgend alsmede Keten-overstijgend. Ten overvloede, het is niet óf regulier toezicht óf intensief toezicht, dit een schuivende schaal per (set samenhangende) fiscale risico's.

Duidelijke kaders nodig

De laatste maanden is aandacht gevraagd voor duidelijke kaders en richtlijnen, ten aanzien van het gebruiken van signalen, ten aanzien van (subjectgerichte) selectiecriteria, het Need to Know principe en ten aanzien van Open Source Intelligence (OSINT), en vast nog vele andere thema's. Uiteraard sta ik daarachter, die moeten er komen en dat duurt in gevallen te lang. Het ontbreken voor duidelijke kaders en richtlijnen brengt ons in een onzekere houdgreep, en expliciet voor de Keten GKT zorgt dat voor het vertragen van de ontwikkeling van voorzieningen voor Ketpartners.

Wat ik wel onder de aandacht wil brengen is het perspectief van risicogericht toezicht, wat – als we het gestructureerd inrichten – zal leiden tot schuivende schaal voor regulier toezicht en/of intensief toezicht. Het fiscale risico moet centraal staan, niet óf het object óf het subject. Intensief toezicht gaat daarom naar mijn idee niet alléén om mogelijke fraude-risico's maar om fiscale risico's die om een intensieve(re) aanpak vragen. Daarnaast is aandacht nodig voor het benoemde raamwerk en het sturen daarop. Met deze gestructureerde aanpak ben ik er van overtuigd dat ervaren kramp rondom intensief toezicht weggenomen kan worden.

Sturing op intensief toezicht

Intensief toezicht laat zich minder goed meten in aantallen/correcties. Medewerkers worden gedemotiveerd om tijd te steken in meer intensievere onderzoeken. Vele teamleiders vinden het lastig en blijven zeer goede medewerkers onderwaarden als ze zich richten op zaken die zich niet laten afhandelen binnen reguliere termijnen. Ik wil er voor pleiten om een beperkte groep medewerkers juist wel die ruimte te geven. Niet vrijblijvend, maar onderworpen aan een ander beoordelingskader, dus meer gericht op inhoudelijke beoordeling van de werkzaamheden.

Belangrijke knelpunten selectie en info-uitwisseling: objectief gerechtvaardigd onderscheid bij selectie en de mogelijkheden van informatie-overdracht; rol management

Deskundigen uit de controle, formeel recht en data/selectie zouden met elkaar in overleg moeten over het objectief gerechtvaardigd onderscheid en de mogelijkheden van informatie-overdracht. In theorie zijn er drie hoofdsaken. Iets kan, iets kan niet (de vraag is of die uitkomst wenselijk is en wat de gevolgen zijn om dit evt op een hoger niveau te leggen) of de deskundigen komen er niet uit. Er komt in dit laatste geval een advies met een SWOT-analyse waarover een manager zal moeten beslissen. Nu blijft er ontzettend veel "hangen" en iedereen kijkt naar elkaar. De verschillende visies van en binnen Directies versterken dit probleem. Wie pakt de verantwoordelijkheid, wie is verantwoordelijk?

3. Data en data-analyse

Noodzaak: voorziening om data goed vast te leggen

De nieuwe FSV loopt nog niet -> investeren in restinformatie uit strafrecht (FIOD, Politie etc) en FIU-informatie-> ben ik samen met de FIOD mee bezig (al meerdere projecten opgestart; loopt maar kan beter).

Eisen formeel en privacyrecht

Data en selectie is een struikelblok; GEB's komen moeizaam van de grond -> een standaard toezicht GEB waarmee 80/90% afgedekt wordt (loopt nu met).

Intensief toezicht kan (moet?) ook analyse aan de voorkant zijn

Inleiding

We worden in de huidige maatschappij steeds meer geconfronteerd met personeelstekorten. Zo ook de Belastingdienst welke tevens nog te maken heeft met extra werk door de Kinderopvangtoeslag, de FSV en de afwerking van Box3. De huidige systematiek van of controle of kantoortoets zou landelijk uitgebreid moeten worden met een analyse-afdeling welke gericht is op het voorkomen van onwenselijke zaken (zoals fraude). Momenteel kennen we 2 analyse-afdelingen te weten de btw-carrouselfraudebestrijding (centraal te Utrecht) en de pilot van landelijke bestrijding van de platte btw-fraude (sinds oktober 2020 vanuit Eindhoven).

Het voordeel van een analyse-afdeling is dat deze gericht is op het voorkomen van de fraude door zo vroeg mogelijk de posten te ontdekken en dan al maatregelen te nemen. Door het voorkomen van de fraude realiseren we ook een uitstralingseffect in de maatschappij en worden we minder geconfronteerd met malafide ondernemers die geld proberen te verkrijgen via de Belastingdienst. Ook de schade zal dan worden beperkt omdat de invordering vaak leidt tot het oninbaar leiden van de opgelegde aanslagen ob.

Ook de tijdswinst van het niet meer hoeven te behandelen van de aangiften OB van malafide ondernemers, het instellen van een controle, bezwaar etc. etc. Tevens zijn er dan ook minder strafzaken die ook een groot beslag leggen op de capaciteit binnen de Belastingdienst (FIOD). Nu zijn beide afdelingen (btw-carrouselfraude en de pilot platte btw-fraude) voornamelijk gericht op de omzetbelasting omdat dit middel uitermate geschikt is voor malafide personen om geld te verkrijgen. De nieuw op te richten analyse-afdeling kan zich ook gaan richten op het voorkomen van andere fraudes door het opleiden van analisten voor meerdere belastingmiddelen.

Oprichting landelijke analyse-afdeling

In de nieuw op te richten landelijke afdeling zou je de huidige 2 afdelingen kunnen integreren en in de toekomst kunnen uitbreiden naar andere fraudes die ontdekt worden binnen de Belastingdienst en zaken die bij onze partners spelen maar waar de Belastingdienst wordt gebruikt bijvoorbeeld met valse aangiften omzetbelasting (en suppleties) voor het verkrijgen van coronasteun. Bij de landelijke bestrijding van de platte btw-fraude (waarbij malafide ondernemers ook al tevens in btw-carrouselfraude opduiken) worden we ook geconfronteerd met landelijke opererende netwerken. De coördinatie van de behandeling vindt plaats vanuit Eindhoven samen met de betrokken Boete-fraude Coördinator van het kantoor waar het subject(en) onder valt.

Werkwijze

Door het maken van query's kunnen we de omvang in beeld brengen en kijken wat de beste manier van aanpak is binnen de belastingdienst. Deze query's moeten dan door deze nieuwe afdeling worden behandeld zodat men binnen de juiste kaders blijft. De behandeling van de ontdekte zaken vindt in bijna alle gevallen plaats binnen het MKB (of Groot) tenzij deze analyse-afdeling een redelijk vermoeden van fraude kan onderbouwen (dit gebeurt nu al bij posten van de omzetbelasting waarbij in het verleden negatieve aangiften OB zijn goedgekeurd op basis van valse bescheiden).

Door het maken van query's en het ontdekken van mogelijk te behandelen posten doe je meteen iets aan de selectieproblematiek van deze posten.

Nog te bekijken voorwaarden

Programma's

Binnen de Belastingdienst zijn er vele programma's welke kunnen helpen bij het in beeld brengen van mogelijke malafide zaken. Hier moet worden gekeken welke programma's er zijn en of er toestemming moet komen om het gebruik van sommige programma's open te stellen voor de detectie van andere fraudes.

Bijkomstige voordelen

Commitment

Door het oprichten van een analyse-afdeling en deze open te stellen voor verzoeken om analyse creëren we ook meer commitment binnen de Belastingdienst omdat medewerkers ondersteuning kunnen krijgen als ze worden geconfronteerd met mogelijke malafide zaken. Ook het commitment binnen de behandelaars van fraudezaken wordt groter omdat we nu een beter overzicht krijgen van de omvang van de fraudes en het eerder aanpakken van deze zaken.

Data-analyse

Voor data analyse sluit ik mij aan bij hetgeen in bovenstaande bijdrage staat. Daar wil ik wel aan toevoegen dat ik het liefst zie dat de landelijke groep data analisten ook lokaal geworteld zijn. Ik denk daarbij aan de manier waarop bijvoorbeeld TRAFI en de CCB zijn georganiseerd. Daarmee kunnen lokale initiatieven toch uitgevoerd worden, maar kan ook gewerkt worden aan een landelijk kwaliteitskader, waarover het vorige week vrijdag had. Belangrijk is dat er meteen ook voldoende formeel recht en AVG-deskundigen aanhaken. En dan wel van het type dat ook de randen durft op te zoeken.

4. Inzicht en overzicht

Inzicht en overzicht ontbreekt

- er is geen zicht op trends en ontwikkelingen (en witte vlekken) bij verschillende fenomenen -> doe kleine pilots om dit te onderzoeken (bijvoorbeeld de coronasteunmaatregelen)
- hetzelfde geldt voor het inzicht op de aard en omvang fiscale risico's (dus ook hoe onderbouwen we onze keuzes) en de steekproef levert dat zicht maar beperkt op ->ontwikkel dit overzicht en inzicht; voorbeelden genoeg in het buitenland en coördineer de vele losse initiatieven

Voorbeelden van onderwerpen uit jaarplan, HHA en andere afspraken

- Onverklaarbare uitgaven (windhappers)
- Corona Steun Maatregelen
- OB
- Zorg
- Verhuld vermogen
- Ondernijning
- Vastgoed

Nieuwe fenomenen en ontwikkelingen: onderkennen, flexibel en slagvaardig oppakken

- Poortwachters
- Contante geldstromen
- Nieuwe OB-risico's
- Auto en BPM
- Gebruik restinformatie, samenwerking publiek/privaat (bijv NBA) en buitenland (hetzelfde wiel)

Inzicht in risico's: vroegtijdig inzicht opdoen en vertalen

Conform COSO-ERM is er continu ruimte voor het gestructureerd analyseren van de omgeving en het ecosysteem waarbinnen de organisatie werkt, zowel intern als extern. Vanuit een intern perspectief gaat het o.a. om tone-at-the-top, kaders en richtlijnen, ingerichte beveiliging en control, cultuur en ethische waarden maar ook om de beschreven werkelijkheid (waaronder procesbeschrijvingen). Vanuit een extern perspectief gaat het bijvoorbeeld om het in beeld brengen van sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen alsmede de economische realiteit. Hoe ziet de wereld er volgens onze klanten uit? Welke trends zijn zich aan het ontwikkelen? Voor de hand liggende zaken zijn internationale verwevenheid en digitale ontwikkelingen. Hoe zorgt de Belastingdienst voor vergaring van dergelijke inzichten, én de vertaling daarvan i.r.t. actiegerichte relevantie.

Als voorbeeld, de laatste maanden is er veel media-aandacht voor zogenaamde NFT's (Non Fungible Tokens), maar deze ontwikkeling is al een tijd langer gaande. Hoe zorgen we er voor dat we vroegtijdig (dus niet pas op het moment dat de media er op aanslaat) gericht in beeld brengen welke fiscale risico's dit fenomeen met zich mee brengen, wat de potentiële impact/kans is en wat ons handelingsperspectief is. Wie doet vervolgens wat?

Identificeren fiscale risico's, verschijningsvormen

Een vertaling van sociaal-maatschappelijke en economische ontwikkelingen naar fiscale wet- en regelgeving brengt ons onder meer continu inzicht in onze bekende en onbekende fiscale risico's, verschijningsvormen, misbruik-mogelijkheden en de wijze waarop we ons toezicht inrichten/aanpassen. We moeten hier proactief en continu naar op zoek gaan, anders zullen we altijd verrast worden en te laat ingrijpen (waaronder preventief). Dat is geen legitimatie voor ongecontroleerd of met een algemeen mandaat grasduinen in beschikbare gegevens, maar wel voor methodologische en juridisch onderbouwde onderzoekopdrachten. Werken aan de hand van te toetsen hypothesen, waarbij de nodige waarborgen transparant in beeld zijn gebracht. Een van deze waarborgen is een kader ten aanzien van fiscaal relevante kenmerken. Is deze er al? Naar mijn inzicht is het overigens gemakkelijker om fiscaal relevante kenmerken te duiden en onderbouwen als we sturen op het beheersen van fiscale risico's, dan als we vanuit subjecten of subjectgroepen redeneren.

Uit de praktijk

Er wordt te weinig gebruik gemaakt van goede ideeën van medewerkers. Als ideeën voor intensief toezicht voortkomen uit de medewerkers zelf dan is de kans dat het project een succes wordt vele malen groter. Afgelopen week hebben we een cursus Fraudesignalen afgerond. Ter afronding van de cursus schrijft elke cursist een blog. Ik voeg hier de blog toe van een collega (*tekst blog in bijlage 2 opgenomen; stripje en titel vond ik niet passend in dit overzicht*). Zijn blog was de winnaar van alle gemaakte blogs. Na lezing zul je constateren dat hij op creatieve wijze een goed uitvoerbaar project heeft bedacht, met mogelijk ook, naast fiscale belangen, maatschappelijke relevantie.

5. Informatie-uitwisseling

Informatie-uitwisseling is een randvoorwaarde: oplossing

Ik zie op operationeel en tactisch niveau dat er veel discussie en overleg is over het onderwerp informatie-uitwisseling. Discussies over AVG en AWR blijven vervolgens hangen. De oplossing moeten mijns inziens gezocht worden op een meer strategisch niveau. Bemoedenis van de top van Financiën, evt wetgeving of meer strategische verkenningen op GEB (DPIA) voor vergelijkbare situaties? Zorg dat je een aantal deskundigen (formeelrecht, data/selectiedeskundigheid en controlespecialisten) bij elkaar krijgt die het eens worden over objectief gerechtvaardigd onderscheid in situaties bijv veelplegers, vermogensvergelijking etc. Er lijkt sprake te zijn van kramp in de organisaties in zijn algemeenheid en bij ons in het bijzonder waardoor we heel moeizaam verder komen. Ik denk dat we hier op termijn (en misschien al heel snel) een politiek afbreukrisico lopen als dit breder bekend wordt dat dit veel breder speelt.

Informatie (-uitwisseling) panacee?

Informatie is een belangrijk fundament voor Toezicht. Naast informatie is er ook capaciteit (kwalitatief/kwantitatief) nodig. Dit DOEN vraagt prioritering en communicatie met de politieke leiding en de politiek.

Ook wat we niet (kunnen) doen. Volgens mij is er veel JA gezegd tegen onderwerpen/thema's die we in de praktijk niet kunnen waarmaken.

Daarvoor zijn meerdere oorzaken. Informatie-uitwisseling is niet de enige. De voortgang op de onderwerpen die in ons jaarplan en (komende) handhavingsarrangement staan verdienen aandacht.

6. Prioritering

Capaciteit beperkt – vergt keuzes

Capaciteit en prioriteiten uitdaging ->brenge capaciteit duidelijker in beeld voor nu en over vijf jaar met daarbij ook onderscheid naar de inzet voor aanpak externe samenwerking en ondermijning ten opzichte van de fiscale onderwerpen door onze nieuwe salarisregeling wordt dit alleen maar pregnanter.

Ontwikkel toekomstscenario's over de beschikbaarheid in intensief toezicht en denk na/communiceer over wat het betekent als we "gewoon" en intensief toezichtcapaciteit niet op kwalitatief en kwantitatief niveau krijgen en wat dat moet betekenen voor bijv. risicoanalyse, uit te voeren werkzaamheden (wat niet doen), outsourcing van werk (belangrijkere rol poortwachters?) etc etc

Capaciteit voor diepgravende onderzoeken beschikbaar?

Diepgravende en innovatieve onderzoeken vragen capaciteit (kwantitatief en kwalitatief). Vaak zijn daar ook derdenonderzoeken en analyses van netwerken bij nodig. De toenemende tegenwerking van fiscaal advocaten en de versnippering in onze eigen informatiepositie zorgen er ook voor dat onderzoeken eerder meer dan minder tijd kosten.

Er is steeds minder van deze capaciteit beschikbaar en er staat druk op de aantallen. Is er nog wel ruimte voor dit soort diepgravende onderzoeken?

Voorstel voor wegingskader

Om een gefundeerde onderbouwing te kunnen geven over de inzet van de fraudecapaciteit van de Belastingdienst vindt Vaktechniek (VT) het belangrijk dat er een wegingskader wordt ontwikkeld. Aansluiting en uitwerking van het wegingskader in het programma versterking fraudeaanpak lijkt ons gewenst om versnippering te voorkomen.

Omdat de capaciteit binnen de Belastingdienst beperkt is zullen er keuzes gemaakt moeten worden. VT denkt dat een wegingskader nodig is bij het maken van deze keuzes. Met het wegingskader kunnen verschillende fraudefenomenen tegen elkaar worden afgewogen (zie voor een overzicht van de fraudefenomenen het slot van dit overzicht). Op basis van de uitkomsten van het wegingskader kan niet alleen een keus worden gemaakt van onze inzet op een fraudefenomeen, maar ook de mate van inzet. Voorts zal ook de prioriteit van een fraudefenomeen kunnen worden bepaald, bijvoorbeeld op basis van toezeggingen aan de politiek.

Naar aanleiding van de rapportage verdieping fraudefenomenen is onlangs een concept wegingskader ontwikkeld, zie figuur 1. VT denkt graag mee bij het verder brengen van dit kader!

Concept Wegingskader

Criterium	Score	Criterium	Score
1 Omvang financieel en fiscaal belang		5 Politiek en publicitair belang	
2 Aantal betrokkenen		6 Samenloop met bedreigingen voor burgers	
3 Mate van groei		7 Samenloop met bedreigingen voor bedrijven	
4 Mate van georganiseerdheid		8 Witte vlekken	

Voorstel meer inzetten op deelonderzoeken

Bij GO worden vooral volledige boekenonderzoeken uitgevoerd met een behandelteam voor alle middelen en een controleleider (RA). Deze onderzoeken nemen zeer veel tijd en capaciteit in beslag (gemiddeld aantal onderzoeken per controlemedewerker is zeer laag, exacte cijfer weet ik niet maar minder dan 2 of 3 per jaar). Aangezien de meeste klanten bij GO een convenant hebben

en het feit dat de meeste klanten compliant zijn, zijn de (correctie) opbrengsten laag. De CAB/ FIX vereist dat het gehele proces doorgelopen wordt, van controleopdracht tm rapport. Alles moet vastgelegd worden in het zeer arbeidsintensieve ATB. Door ATB als leading te stellen verlies je ook de creativiteit om op een andere manier naar het boekenonderzoek/de administratie te kijken. Nieuwe medewerkers leren met name om alle vinkjes te zetten in het behandelprogramma van ATB en niet door zelf na te denken over evt. risico's (ik denk bijv. altijd: stel dat ik ondernemer was "waar zou mijn ruimte liggen"?). Boetes worden nauwelijks opgelegd, vaak ook heeft een Klantcoördinator moeite met een (vergrijp) boete ivm de relatie met de klant.

Voorstel: Zet veel meer in op korte deelonderzoeken. Je kunt dan relatief snel vaststellen hoe het met de compliance van het bedrijf is gesteld "tone at the top". Vanuit het deelonderzoek kun je er dan voor kiezen om het onderzoek wel of niet verder uit te breiden. Denk daarbij aan onderwerpen als: Rekening-Courant Digra, Expat regeling, Vaste onkostenvergoeding aan werknemers, Privé gebruik auto's, Zakelijke kosten (of toch privé), OB suppleties etc etc.

Hiermee kun je met beperkte capaciteit als Belastingdienst

1. Je zichtbaarheid vergroten doordat je veel meer bedrijven kunt controleren
2. De opbrengsten vergroten
3. Fraude opsporen
4. De compliance bij goedwillende bedrijven vergroten/behouden en last but not least:
5. De motivatie van de controlemedewerkers verhogen omdat ze veel meer bedrijven bezoeken/controleren en werk doen dat er toe doet....

7. Regie en projectmatige uitvoering signaalbehandeling

Voorstel organisatie

Signaalbehandeling

- Vastlegging van interne/externe signalen door de hele organisatie op een toegankelijk platform (AVG proof; opvolger van FSV?);
- Veredeling van deze signalen; incident/fenomeen, impact, wijze van behandeling;
- Indien het signaal niet voldoet aan de kwaliteitseisen: terugmelding aan de melder. Indien dit signaal niet wordt verbeterd dan wordt het signaal verwijderd, ook hiervan krijgt de melder bericht.

Incident

- Wegzetten van incident bij juiste kantoor/directie indien het signaal aan de juiste kwaliteitscriteria voldoet voor kantoor en/of veldtoets (opvolgingsplicht kantoor/directie);
- Terugkoppeling van resultaat van handhaving, ook naar melder.

Fenomeen/projectmatige aanpak (zie ook paragraaf 5)

Indien een signaal niet alleen incident is maar waarschijnlijk een fenomeen betreft, dan wel meerdere niet gelieerde belastingplichtigen raakt;

- Meerdere pilots om MO te constateren en welke maatregelen kunnen worden genomen om op een effectieve en efficiënte manier compliant gedrag te krijgen (repressief/preventief)
- Analyse voor impact (belang x risico) en mogelijkheden voor detectie (WMK/GEB)
- Go/ No Go fase;
- Bij een Go benoemen projectleider voor projectplan voor preventieve en repressieve maatregelen.

Repressieve maatregelen

- Selectie voor repressief toezicht met behandelplan (kantoortoets/veldtoets/strafrecht)
- Wegzetten van geselecteerde posten bij juiste kantoor/directie (opvolgingsplicht);
- Terugkoppeling van de resultaten;
- Aanpassen projectplan o.a. repressieve maatregelen.
- Handhavingsbeleid inzake repressieve maatregelen blijvend aanpassen.

Preventieve maatregelen

- Implementeren van Quick wins in bestaande handhaving bijv. uitworpredenen, aangiften (bijv. extra veld Box 3; niet verdeelde erfenis) etc.
- Perspublicaties inzake fenomeen en resultaten handhaving;
- Constante monitoring van resultaten van de repressieve maatregelen voor mogelijke andere repressieve maatregelen, die meer tijd, capaciteit, energie, geld etc. vergen:
- Betrekken van private poortwachters bijv. banken, accountants, notarissen etc.
- Betrekken van andere handhavingsorganisaties: ISZW, IGZ, AFM, BFT, DNB, Politie, RIEC, OM etc.
- Overleg met ministerie voor aanpassing wet- en regelgeving;
- informatieverstrekking naar belastingplichtigen
- etc.

Wanneer dit hele traject is doorlopen, droogt als het goed is het fenomeen op dan wel krijgt een andere vorm. Bij een andere vorm zal dit uit de signalen weer naar voren komen.

Mijn ervaring is dat geen van bovenstaande stappen functioneert, laat staan in samenhang met elkaar.

Zo zijn we al een dik jaar bezig om een grote fraude bij de import van auto's te stoppen (onjuiste aangiften BPM met taxatierapporten icm BTW fraude) en je wordt van het kastje naar de muur gestuurd en iedereen wijst naar elkaar. Elke dag worden er waarschijnlijk honderden auto's op onjuiste wijze geïmporteerd en we doen op dit moment hier helemaal niets aan!

We houden nog wel even vol en er is waarschijnlijk een workaround in Heerlen (directie CAP) in zicht bij de behandeling van BPM aangiften, maar nogmaals naar mijn mening een jaar te laat.

Voorstel: Aanpak toezicht grote bouwprojecten vertalen naar intensief toezicht

Via GB-Ned wordt toezicht gehouden op 17 grote bouwprojecten met een waarde van 21 miljard euro. Via multidisciplinaire teams wordt er in de actualiteit toezicht gehouden op de grote bouwprojecten waarbij gesteund wordt op de gegevens die de hoofdaannemers zelf al registreren (controle toegangssystemen). De data ontvangen we maandelijks en hierop lopen enkele standaardqueries, zodat het toezicht gericht en beter wordt. Uitgangspunt is analyse aan de voorkant en daar kort op reageren. Wellicht biedt deze aanpak ook uitgangspunten voor intensief toezicht in andere projectvormen, waarbij we ook proberen de analyse via goede tools aan de voorkant te leggen en zoveel mogelijk in het nu intensief toezicht uit te voeren.

Voorstel: Projectmatig werken in innovatieve projecten intensief toezicht

De Belastingdienst is mijns inziens te weinig innovatief op het gebied van intensief toezicht. De huidige teams en/of afdelingen die zich bezig houden met innovatie zijn te weinig gericht op fraudebestrijding, cq missen de kennis om iets zinnigs te zeggen over fraudebestrijding. Ik pleit dan ook voor een aparte (landelijke) groep medewerkers die zich wel richten op innovatieve projecten op het gebied van intensief toezicht, cq fraudebestrijding. Een groep die bij voorkeur bestaat uit controlemedewerkers, heffers, invorderaars, data analisten, FIOD account/OI medewerkers, formeel recht medewerkers en AVG-deskundigen. Een groep die gevraagd en ongevraagd individuele onderzoeken en pilots kan draaien gericht op potentiële (fraude)fenomenen. Een groep ook die een zeker vrijheid krijgt in het initiëren van nieuwe initiatieven. Samenwerking met huidige innovatieve groepen/afdelingen juich ik overigens toe, mits zij niet leidend gaan worden in wat de groep die ik voorsta moet gaan doen.

Voorstel: Inzetten ervaring andere projecten

Binnen de NIG/NI deden we onderzoek naar bankrekeningen van Niet Ingezetenen en naar bankrekeningen waarvan de rekeninghouder niet geautomatiseerd kon worden geïdentificeerd. Hieruit kwamen boekenonderzoeken voort naar bijvoorbeeld de handel in kunst of de handel en het bezit van onroerend goed.

Dit was aanleiding om geleidelijk het roer om te gooien.

We zijn nu gaan kijken vanuit de onderzoeken naar mogelijke fenomenen of naar signalen die er op duiden dat geconstateerde correcties en manier van handelen niet op zichzelf staan maar meer gemeengoed zijn binnen een branche of beroepsgroep.

Blijkt na onderzoek dat zaken niet op zichzelf staan dan kan dit mogelijk leiden tot een projectmatige aanpak.

Ik kan mij voorstellen dat de hiervoor beschreven manier van werken ook kan gelden voor de totale belastingdienst.

Een groep van mensen (Vaco's, EDP-ers, data scientists, accountants, etc. etc..) die voor de hele dienst signalen in beeld brengt en kijkt of het hier gaat om op zichzelf staande unieke zaken of dat een er sprake is van misbruik door een groep (branche/beroepsgroep/particulier).

Op basis van deze uitkomst kun je aan de hand van de voorhanden zijnde data binnen de dienst, eventueel in combinatie met externe data, via bijvoorbeeld de inzet van DF&A, komen tot een geautomatiseerde verwerking van de data. Deze informatie leidt dan tot signalen van mogelijke fraude of misschien andere zaken die fiscaal niet helemaal correct worden aangegeven.

De bovenstaande groep mensen hang je aan de mensen die verantwoordelijk zijn voor het beleid en strategie m.b.t. de aanpak van fraude.

Je kunt hier volgens mij, wanneer je hier goed mee om gaat, ook prima lange termijn planningen voor maken omdat de praktijk zal uitwijzen dat je toch nooit alles in één keer kunt tackelen.

Sommige problematiek is puur fiscaal, een belastingdienst zaak en leent zich goed voor een puur fiscale afdoening.

Andere problematiek leent zich voor een SR aanpak in de lijn, samen met de FIOD en het FP.

Gezamenlijk kan dan voor de meest juiste en effectieve aanpak worden gekozen.

Je kunt omtrent de problematiek dan ook gericht de publiciteit zoeken zodat je een zo breed mogelijk bereik hebt en zoveel mogelijk ook het gewenste publiek bereikt.

Een gewaarschuwde belastingplichtige.....

8. Aanpak/ondersteuning kwetsbare burgers

Pro-actief in ondersteuning

Kwetsbare burgers -> er zijn 2,5 mio laaggeletterden boven de 16; ontwikkel daar een plan voor (ook belangrijk in het kader van parlementaire enquête / pro-actief) vooral gericht op dienstverlening en ondersteuning en zorg dat van hen geen misbruik wordt gemaakt; momenteel is er een aanpak op gekwalificeerde adviseurs. In het geheel niet bij de minder opgeleide adviseurs.

9. Personeel: Inzet van kennis en ontwikkeling van medewerkers

Inzicht en overzicht over kwantiteit en kwaliteit van onze IT (Intensief Toezicht)-medewerkers nu en over vijf jaar

Intensief toezicht is een speciale tak van sport die naast een aantal basisvaardigheden ook andere en aanvullende competenties vraagt. Deze capaciteit is schaars. Met name, maar zeker niet alleen, in de controle. Deze wordt alleen maar schaarser als we de ontwikkelingen in dat vakgebied volgen en de vraag vanuit de markt (banken, accountantskantoren etc). Daarbij is de verwachting dat er tussen nu en zeven jaar veel IT-collega's vertrekken. Hoe zien deze cijfers er nu uit, hoe ontwikkelen die zich en hoe kunnen/moeten wij anticiperen op deze ontwikkelingen. En wat betekent het voor ons en onze werkwijze als we deze mensen niet kunnen werven.

Binnen de IT-medewerkers hebben we collega's met forensische opleidingen, gespecialiseerde cursussen en meer en minder ervaring.

Opleiding intensief toezicht

Intensief toezicht en fraudebestrijding zit niet meer in de standaard PSU (persoonlijke standaard uitrusting) van de controle en heffingsmedewerker van MKB. Oplossing is een groot deel een

basisopleiding fraudesignalen laten volgen en met een enthousiast deel van degenen die de cursus gevolgd hebben een actieve groep formeren en onderhouden om het intensieve toezicht blijvend onder de aandacht te houden. Nu ik het toch heb over PSU, in militaire dienst was een belangrijk item in de PSU het handboek soldaat. Een handboek dat je altijd bij je moest dragen en ook mooi paste in de broekzak aan de zijkant van je gevechtsbroek. Voor de intensief toezicht medewerker moeten we een dergelijk handboek ontwikkelen: in huidige termen een community oid ontwikkelen waar de medewerker alles kan vinden wat hij/zij nodig heeft om goed intensief toezicht te kunnen uitoefenen.

Bekendheid met toepassing strafrecht

Onbekend maakt onbemind. Tijdens de recente cursus is mij gebleken dat veel medewerkers binnen MKB maar heel soms in aanraking komen met strafrecht. En als ze al in aanraking komen met strafrecht dan wordt de casus van hen overgenomen door bijvoorbeeld ITE of vindt er een strafrechtelijk onderzoek plaats en raakt daardoor de post bij hen uit beeld. Oplossing is dat als een medewerker denkt dat hij een interessante potentiële fraudezaak heeft hij niet meteen de zaak kwijtraakt maar onderdeel gaat uitmaken van de onderzoeksgroep binnen ITE of betrokken raakt bij het strafrechtelijke onderzoek. Bij dit laatste moet je er dan wel voor zorgen dat deze medewerker zich niet gaat bemoeien met de heffing. Ook moeten BFC-ers en CA's meer zichtbaar en benaderbaar worden voor de medewerkers binnen MKB.

Inzet nieuwe collega's

Hoe kunnen we nieuwe medewerkers enthousiasmeren/wat kunnen we ze leren? -> Nieuwe medewerkers kunnen deelnemen in dit soort projecten.

Expertise diverse generaties inzetten

Tijdens de sessie boekenonderzoeken is ook gesproken over tooling. Naast standaard tooling moet mijns inziens ook geld beschikbaar komen voor meer bijzondere tooling. Van begrijp ik bijvoorbeeld dat er behoefte is aan tooling om beter onderzoek te kunnen doen naar crypto valuta. De tooling is aan te schaffen, maar blijkbaar wordt het nut er nog onvoldoende van in gezien. Ik vermoed dat dit ook te maken heeft met het feit dat het overgrote deel van het management de 50 ruim gepasseerd is en men zich daardoor mogelijk moeilijk kan verplaatsen in de wensen/behoefte van de jongere generatie. Aangezien ik zelf de 50 ook gepasseerd ben meen ik voorgaande opmerking te mogen maken. Ook ik begrijp lang niet meer alles waarover de jongere generaties binnen de Belastingdienst praten. Reden te meer om deze medewerkers de ruimte te geven om nieuwe dingen uit te vinden en ons (de 50+ generatie) zo goed mogelijk daarin mee te nemen.

Doorstroom in de controle

Behalve dat er veel controlemedewerkers de komende jaren met pensioen gaan of al zijn gegaan zie ik ook veel andere collega's vertrekken uit de controle. Niet alleen omdat het werk minder leuk is geworden (bijv. door ATB, minder autonomie en vaak zinloze onderzoeken), maar ook vanwege het carrière perspectief. Vanuit de functie controlemedewerker F is er namelijk alleen groei mogelijk als je de RA studie doet. In alle andere functies binnen de Belastingdienst volstaat een WO werk-denkniveau om I te worden. Vooral jongere collega's kiezen daarom voor een I functie in de heffing ipv controle medewerker F te blijven. Ze verdwijnen daardoor, als ze net opgeleid zijn, na een paar jaar uit de controle. Nieuwe collega's zijn op dit moment nauwelijks te vinden, ondanks dat de functie eisen versoepeld zijn. Binnen mijn team staan er momenteel 4 controlefuncties F en 1 RA functie open waar niemand op solliciteert

Voorstel: Los het capaciteitsprobleem in de controle op door een F+ functie (S12) te creëren. Je hebt wel een I+ (S14 of hoger), maar na F ben je klaar in de controle. Binnen het FG Rijk heb je nl. de functie Senior Auditor S12. Dit zal een hoop (ervaren) collega's motiveren om toch in de controle te blijven en bovendien sta je op de arbeidsmarkt een stuk sterker en kun je bijv. AA accountants werven op deze functie.

10. Samenwerking met andere organisaties en buurlanden

Publiek private samenwerkingen; het wiel wordt op meerdere plekken uitgevonden

Vele partijen in het maatschappelijk verkeer zijn ook bezig met het analyseren en voorkomen van risico's, fouten en fraude. Samenwerkingen komen moeizaam van de grond, met name vanwege de problematiek van data-uitwisseling en vooronderstelde belangentegenstellingen. De problemen van data-uitwisseling zijn mijns inziens regelmatig op te lossen. Bij vooronderstelde belangentegenstellingen helpen gesprekken en oog voor elkaars gemeenschappelijke maar ook tegengestelde belangen.

Denk bij samenwerking ook aan kennisoverdracht bijv. door de wijze waarop andere organisaties hun onderzoeken inrichten, de modus operandi en analyses op wat meer geaggregeerd niveau. Die zijn voor ons ook interessant.

☐ ☐ hebben veel samengewerkt met de RVO en UWV/UVB in het kader van hun aanpak van de Corona Steun Maatregelen met regelmatig ook fiscale gevolgen.

Deze mogelijkheden doen zich niet alleen voor bij overheidsinstanties maar ook wetenschappelijke instellingen, poortwachters en in het buitenland. Denk bij poortwachters onder meer aan accountants, notarissen, banken, belastingadviseurs etc. Deze groepen hebben wettelijke verplichtingen en veelal ook tuchtrecht. We zijn nu in gesprek over fraudesignalen met de NBA en de notarissen.

Internationaal liggen er ook veel onbenutte mogelijkheden. Zowel op het gebied van concrete data, ervaringen uit onderzoeken en de wijze waarop onderwerpen en thematiek daar worden opgepakt. Bij de FIOD hebben we daarmee veel ervaring opgedaan bij concrete onderzoeken van de Guardia di Finanza in Italië, het Engelse HMRC programma "No save havens" en het Amerikaanse IRS en DOJ "Swiss bank program". Bij deze laatste werd de focus verlegd van individuele belastingplichtigen naar de verantwoordelijkheid van banken en landen.

Samenwerking met onze buurlanden

De fiscale samenwerking met onze buurlanden via de Grensregelingen verloopt zeer succesvol. Met België is er bijvoorbeeld een intensieve samenwerking op grote bouwprojecten, waarbij de Belastingdienst en de FOD Financiën gezamenlijk en intensief toezicht houden op twee projecten met een investering van 6 miljard. Risico-analyses worden uitgewisseld en er is in het heden toezicht op grensoverschrijdende problematiek is. Daarnaast verloopt de uitwisseling met name rondom grensoverschrijdende fraude / criminaliteit de laatste jaren ook goed. Met Duitsland zijn er geen grote samenwerkingsprojecten maar wordt ook veel fiscale informatie uitgewisseld in het kader van intensief toezicht. Voor veel belastingplichtigen die de belastingheffing willen ontlopen of willen frauderen / witwassen van crimineel geld biedt de grens nog steeds mogelijkheden en voor de Belastingdienst uitdagingen. Een belangrijke uitdaging in het kader van intensief toezicht is om op grotere en frequentere schaal gebruik te maken van het grensoverschrijdende netwerk van betrokken collega's dat inmiddels bestaat. Hiervan wordt in de praktijk nog onvoldoende gebruik gemaakt. Behalve uitwisseling van fiscale informatie moeten we ons ook meer bewust worden van de mogelijkheden die er liggen om kennis te halen (Outside in). Met België verloopt de kennisuitwisseling via het programma oNBEgrensd en met Duitsland via Hospitationen. Zo ontwikkelen bijvoorbeeld onze Oosterburen nu speciale risicoselectieprogramma's en gebruiken ze zelfs artificiële intelligentie in hun toezicht. Een kijkje in de buitenlandse keuken kan wellicht ook er ook toe leiden dat ons intensief toezicht beter wordt gefaciliteerd met handige tools. Daarnaast kan er ook gedacht worden aan de uitwisseling van risico's en aanpakken op vergelijkbare branches. Bijvoorbeeld de Belgische kennis en aanpak waarmee ze de fraudes in de pakketbranche hebben blootgelegd kan voor ons waardevolle input zijn, die ons intensief toezicht efficiënter c.q. effectiever kan maken.

Bijlage 1: Overzicht fraudefenomenen

Bijlage 2: tekst blog

Het oudste beroep ter wereld, de prostituee.

Hoewel het een legaal beroep is wordt dit fenomeen veelal in het duister gehuld.

Er zijn weinig cijfers bekend over de omvang en het financiële belang wat hier mee gemoeid is.

Ik onderscheid een drietal categorieën:

- De vergunde sector (vergunning van gemeente)
- De georganiseerde niet vergunde sector
- De thuiswerker/zzp-er

In de vergunde sector hebben verreweg de meeste exploitanten een overeenkomst met de Belastingdienst gesloten (opting-in overeenkomst) en betalen zij winstbelasting en omzetbelasting over de verrichte diensten en wordt er loonheffing ingehouden bij de sekswerkers. Deze sector is dus in beeld bij de Belastingdienst en controle op juiste naleving van de regelgeving en volledigheid van de omzetverantwoording is mogelijk.

Bij de georganiseerde niet vergunde sector zijn de exploitanten meestal niet bekend bij de Belastingdienst. In dit segment is veelal ook sprake van uitbuiting, gedwongen prostitutie en inzet van minderjarigen (denk aan loverboys). De opsporing van deze vorm van prostitutie gebeurt door de (zeden-)politie al dan niet in samenwerking met het RIEC. Deze vorm van opsporing is erg arbeidsintensief (i.v.m. de te leveren bewijslast) en blijft daarom in de praktijk veelal beperkt tot het aanpakken van zaken waarbij minderjarigen of uitbuiting aan de orde zijn.

De derde categorie is de thuiswerker. Het gaat hierbij veelal om studenten (m/v) en huisvrouwen, veelal gedreven door de hoge financiële opbrengsten. Vaak gaat het om bekostigen van studies en of financiële problemen thuis in de gezinssituatie. Opsporing van deze categorie is minimaal. De gemeenten hanteren veelal een gedoogbeleid indien er sprake is van thuisontvangst en er geen sprake is van overlast. Wel vindt er nog enige vorm van handhaving plaats indien "buiten de deur" wordt gewerkt, bijvoorbeeld als escort of vanuit een hotel, maar ook hier ligt de prioriteit niet bij de volwassen sekswerkers die uit vrije wil werkzaam zijn.

Hoeveel geld er in deze sectoren omgaat en welke fiscale belangen hiermee gemoeid zijn is nagenoeg onbekend. In een recente aflevering van Undercover in Nederland van Alberto Stegeman was te zien hoe met een verborgen camera een medewerkster van het programma ging solliciteren bij een illegaal bordeel. Het tarief voor de klant bedroeg € 140 per uur, waarvan zij 50% moest afstaan aan de uitbater, de andere 50% en de opbrengsten voor extra verleende diensten mocht zij zelf houden. Er werd haar voorgehouden dat er dames waren die tussen de € 20.000 en € 30.000 per maand verdienden. Geheel "zwart" natuurlijk. In de praktijk ben ik ook vaak thuiswerkers tegengekomen die gemakkelijk € 500 tot € 800 op een avond verdienen (volgens eigen opgave, dus in werkelijkheid mogelijk nog meer).

Het overgrote deel van de verdiensten van deze zelfstandige sekswerkers blijft buiten de heffing van belastingen (IB en OB). De meesten zijn zelfs veelal niet beschreven met een aangiftebiljet voor de inkomstenbelasting (windhappers?), een aantal maakt daarnaast misbruik van een uitkeringssituatie. Daarnaast wordt in de meeste gevallen misbruik gemaakt van de inkomensafhankelijke Toeslagen, zoals huursubsidie en zorgtoeslag. Slechts een klein deel van de sekswerkers heeft zich (ooit) ingeschreven bij de KvK, meestal als pedicure of een of andere beroepstak met een algemene omschrijving. Veelal wordt de inschrijving na korte tijd weer ongedaan gemaakt.

Opsporing van deze groep is meestal vrij lastig en gebeurt meestal door "kliks".

De sekswerkers werken niet onder hun eigen naam, maar onder een verzonden werknaam en met een ongeregistreerde prepaid telefoon. Op basis hiervan is dus veelal geen identificatie van de sekswerker mogelijk.

Vraag blijft dus hoe deze sekswerkers op een doeltreffende manier zijn op te sporen, zeker nu de markt zicht lijkt uit te breiden als gevolg van de financiële crisis en de stijgende uitgaven voor levensonderhoud.

Verreweg de meeste sekswerkers brengen hun diensten aan de man door middel van advertenties op diverse platformen als Kinky.nl, Sexjobs.nl en vergelijkbare advertentiesites. Hierop hebben zij meestal een (onherkenbaar) profiel aangemaakt onder een bepaalde werknaam, fictieve leeftijd en onherkenbare foto's. Ook opsporingsdiensten raadplegen deze sites op zoek naar kenmerken van gedwongen prostitutie (aanbieden ongebruikelijke diensten) en inzet van minderjarigen. De werking van deze platforms is vergelijkbaar met die van Marktplaats; je maakt online je profiel aan en plaatst een advertentie, waarbij je deze advertentie zelf kunt aanpassen, naar boven kunt verplaatsen of extra aandacht kunt geven. Betaling van de advertentie alsmede de vervolgacties gebeurd online via je bankrekening. Ik heb bankrekeningen van sekswerkers gezien met meer dan 100 afschrijvingen voor dit soort advertenties en diensten.

In mijn visie moet het mogelijk zijn om via onderzoeken bij deze adverteerders de ontvangsten per bank uit geplaatste advertenties en bijkomende dienstverlening in handen te krijgen. Als de rekeningnummers bekend zijn moet het vrij eenvoudig zijn om hier een naam, adres en BSN bij te zoeken. Het vervolg laat zich raden; wie niet beschreven is voor de IB een aangifte uitreiken en daarna de aangiften bezien op het aangeven van Resultaat uit overige werkzaamheden (ROW) en/of wellicht Winst uit onderneming (WUO). Daar waar niets of naar alle waarschijnlijkheid een te laag bedrag is aangegeven zal aanvullend onderzoek moeten plaatsvinden. Veelal zal dan via intensieve beoordeling van de bankrekening (onverklaarbare stortingen van contant geld, boeking van hotelkamers), een vermogensvergelijking en eventueel derdenonderzoek een berekening van de genoten inkomsten plaats moeten vinden. In de praktijk blijkt dit een goed werkende aanpak. Uit eigen ervaring heb ik gemerkt dat een "betrapte" dame zonder al te veel tegenwerking graag akkoord wilde gaan met een vaststellingsovereenkomst waarbij € 40.000 werd betaald aan de Belastingdienst.

In de praktijk blijken er echter nog wel een aantal problemen te zijn die een effectieve en efficiënte aanpak in de weg staan. Te denken valt aan de volgende zaken:

- Belastingplichtige valt meestal onder een P-eenheid of onder Kleinbedrijf. Deze hebben te weinig controlecapaciteit om hier op te acteren;
- Qua invordering van opgelegde aanslagen vallen deze belastingplichtige onder het LIC. De invordering blijkt in de praktijk veelal neer te komen op "dynamisch monitoren". Van actieve invordering is geen sprake, schulden blijven meestal tot in lengte van dagen bestaan en worden uiteindelijk een keer als oninbaar afgeboekt.

Tot slot een klein rekenvoorbeeld:

Indien een zelfstandige dame op 3 avonden per week gemiddeld 2 klanten ontvangt bedragen de ontvangsten al vrij snel € 500 of meer per week. (In de praktijk komen gevallen voor van 7 dagen per week en meer dan 5 klanten per dag!!!). De verdiensten bedragen dan al circa € 25.000 of meer op jaarbasis.

Hierover is ca. € 5.000 omzetbelasting verschuldigd (voorbetaling nagenoeg nihil) en € 4.000 IB. Daarnaast spelen nog de premies Zorgverzekeringswet en een eventueel belang voor de Toeslagen en uitkeringen. Bij hogere verdiensten dan € 25.000 neemt de IB progressief toe obv tarief en reeds benutte heffingskortingen.

Kortom: Er spelen grote fiscale en maatschappelijke belangen in dit segment.